

بهروار / ۸ / ۶ / ۲۰۲۰

ژماره / ۱۰ / ۸

(حوکمی موچه ودرگرتن به بی دوام کردن) بن دیوار) ههروهها ودرگرتنی دوو موچه له حکومت)

قال تعالى: {فَاسْأَلُوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ} (سورة النحل: ۴۳)

الحمد لله، والصلاة والسلام على سيدنا محمد رسول الله، وعلى آله وصحبه ومن والاه وبعد:

داوای نهوهی کۆمهتیک هاوواتی و موچه خۆری هه ریمی کوردستان داوایان له نهنجومهنی بالائی فهتوا کرد که له رووی شه ریهتی پیروزی نیسلامه وه حوکمی موچه ودرگرتنی بی دوام کردن که ناسراود به موچهی بندییوار، ههروهها حوکمی شه رعی فره موچهی روون بکاته وه، نهنجومهنی بالائی فهتواش له دانیشتی نا ناسایی خۆیدا به نۆنلاین رۆزی شه ممه ریکه وتی ۲۰۲۰/۶/۲۷ پاش تاوتویکردنی بابه ته که وه گه رانه وه بۆ دهق و سه رچاوه کانی فیقهی نیسلامی به پیویستی زانی نه م فهتوای دهر بکات به پیی نه م خالانه ی لای خواره وه:

پهکه م: هه رکه سیک به شیوازیکی یاسایی دانه مه زرابیت موچه که ی حه رامه و پیویسته له سه ر حکومت شیجراناتی یاسایی به رانه بر بکات.

دوووه م: هه رکه سیک دامه زرابیت به شیوازی یاسایی به لام دهوامی فه رمی خۆی جی به جی نه کات نه وا دیسان موچه که ی حه رامه و، پیویسته له سه ری یان دهوامی فه رمی خۆی به پیی یاسا جی به جی بکات، یان دهسته بر داری نه و موچه یه ببیت، که حه رامه ودرگرتنی چونکه:

ا. موچه ی ناسراو به هه وایی یان بن دیوار ناوی خۆی به خۆیه وه یه که خاوه نه که ی بی ماندوبوون و بی به رانه بر موچه یه ک ودرده گرت نه مه یه بریتیه له خواردنی مالی یه کتر به نارده واو به باطل، قورنانش بیگومان حه رامی کردوه وه که ده فه رمویت: {يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ} (سورة النساء: ۲۹) ههروهها ده فه رمویت: {وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ وَتُدْلُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا قَرِيبًا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ} (سورة البقرة: ۱۸۸).

ب. خواردنی به ناهه قی داها تی وولاته، که مافی ته واوی هاوواتیانی به سه رمومیه، نه مه یه ده جیته جوار چی وه ی خیا نه ت و داگیر کردن و به تالان بردنی مالی خه لکی و دزیکردنه له سامانی گشتی، که حه رامه و تاوانیکی زۆر گه ورده یه، به پیی ده فه کانی شه ریه تی له قیامه تدا ته واوی خه لکی ده بنه خه صم و داوای مافی خوراوی خۆیانی لی ددکه نه وه.

ج. ده بیته هۆی بارگرانی له سه ر حکومت که نه توانیت مافی شایسته ی موچه خۆری راسته قینه بدات.

د. که سی بن دیوار. له ناوه وه ی کوردستان بژی یان له هه نده ران. پارهیه ک ودرده گرت به بی نه وه ی هه ستیت به واجبی سه رشانی خۆی، نه مه یه پیچه وانیه ی نه و گریبه سته یه که له گه ل حکومت نه نجامی داوه و ازوو یان په نجه مۆری کردوه، که بیگومان دیسان ده جیته خانه ی دزی و درۆزنی و فیلکردن و خواردنی مالی حه رام که

به روار / ۸ / ۶ / ۲۰۲۰

ژماره / ۱۱ / ۷

تيكرايان له شهريعه تي نيسلامدا وهك ناشكرايه حهرام و كاري هيزه دون.

ه . له ناكامي موجهي بن ديواردا حكومهت و ميلهت زهرمه مند دهن، له شهريعه تي نيسلاميشدا پيويسته هه موو جوړه زهرمريك لابريته وه دهغه بكرته به پني هه رموده ي دروستي؛ (لا ضرر ولا ضرار)) (أخرجه الإمام الشافعي في مسنده بترتيب السندي: (۲ / ۱۶۵) برقم (۵۷۵) عن عمرو بن يحيى المازني (رضي الله عنه) ورواه الحاكم في المستترك على الصحيحين (۲ / ۶۶) برقم (۲۳۴۵) وصححه وأقره الذهبي). نه م هه رموده يه يش بووته يه كي له پينج بنجينه كاني شهريعه تي نيسلام كه بريتيه له (الضرر يزال) (بروانه: الأشباه والنظائر لابن السبكي الشافعي (القاعدة الثالثة) (۱ / ۴۱). والأشباه والنظائر للسيوطي الشافعي: القاعدة الرابعة: (ص: ۷). الأشباه والنظائر لابن نجيم الحنفي: القاعدة الخامسة: (ص: ۷۲).

سيه م: هه ركه سيك به شيويه كي ناياساي خانه نشين كرايته و به شيويه كي ناشايسته مووجهي خانه نشين و دربرگريته، به پني قاعيده ي شهريه به گنده لي و هه سادي ئيداري هه ژمار ددكريته و پاره كه ي حهرامه، چونكه له جينگه ي خويدا و به پني ماندوو بووني و هزيضي و دريناگريته، بويه پيويسته له سه ر حكومهت چاو بخشينيته وه به و جوړه خانه نشين كرا و نه دا كه له دهره وي چوار جيوه ي ياسا به هه ر هوكاريك خانه نشين كراون.

چواره م: به نيسبهت حوكمي دوو موجهي:

له پينا و به رجه سه بووني دادبه روه ري كو مه لايه تي دا كه خودا هه رمان ي بيكر ددوو به نايه تي پيروزي: {إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ} (سورة النساء: ۵۸)، پيويسته موجه خوړي حكومهت ته نها يه ك موجهي هه بيته له دام و دوزگاكاني حكومهت دا، واته ته نها له يه ك و دزارته يان دهسته دا دامه زريته، كه ياسايش هه ر به و شيويه يه، بويه هه ركه سيك له يه ك كاتدا له دوو و دزارته ي حكومهت دا دامه زرايته نه وا موجه يه كياني لي حهرامه و پيويسته دهسته برداري ببته و حكومهت يش پيويسته له سه ري چاو پوشي نه كات و ئيجراناتي ياساي دهره ق بكات. نه گه رنا ددبيته شهريكي نه و حهرام و تاوانه.

به لام نه گه ر له دوو كاتي جياوازا بوو، وه له دوو سه رچاوه ي جياوازه بوو، به رازامه ندي ياساي بوو، وهك نه ودي به روژ موجه خوړي حكومهت بوو كاره كه ي خو ي به جواني ددبرده سه ر، له پاش دهوامي هه رميش له ددزگايه كي تري پيشه يي يان كه رتي تايهت دامه زرابوو نه وا دروسته و هيچ كي شه يه كي شهريكي نيه.

پينجه م: نه گه ر حكومهت به گنده لي موجه ي بنديوار يان فره موجه يي نه ددزاني يان دهيزاني و له بهر هه ر هوكاريك ئيجراناتي نه ددكرد، نه وا نه م نه زانين و ئيجرانات نه كرده ي حكومهت، موجه حهرامه كه هه ئان ناكات و پيويسته له سه ر مروفي نيماندار له خودا برسيته و بو خو ي چاكسازي له خويدا بكات و خو ي و مال و مندالي به دووربرگريته له مال و قوتي حهرام.

